

Geislavirkin dálking í Føroyum

18. november 2022

Hans Pauli Joensen,
Náttúruvísindadeildin

Dálking komin frá:

- Royndarspreingingum av atomvápnum (50 & 60'ini)
- Óhappum á kjarnorkuverkum
 - serliga Tjernobyl í Ukraina í 1986
- Útláti/lekum út á sjógv frá kjarnorkuverkum
 - Sellafield í Bretlandi og La Hague í Fraklandi

Mátingar:

1962 - : Risø/DTU og Náttúruvísindadeildin

Í framløguni:

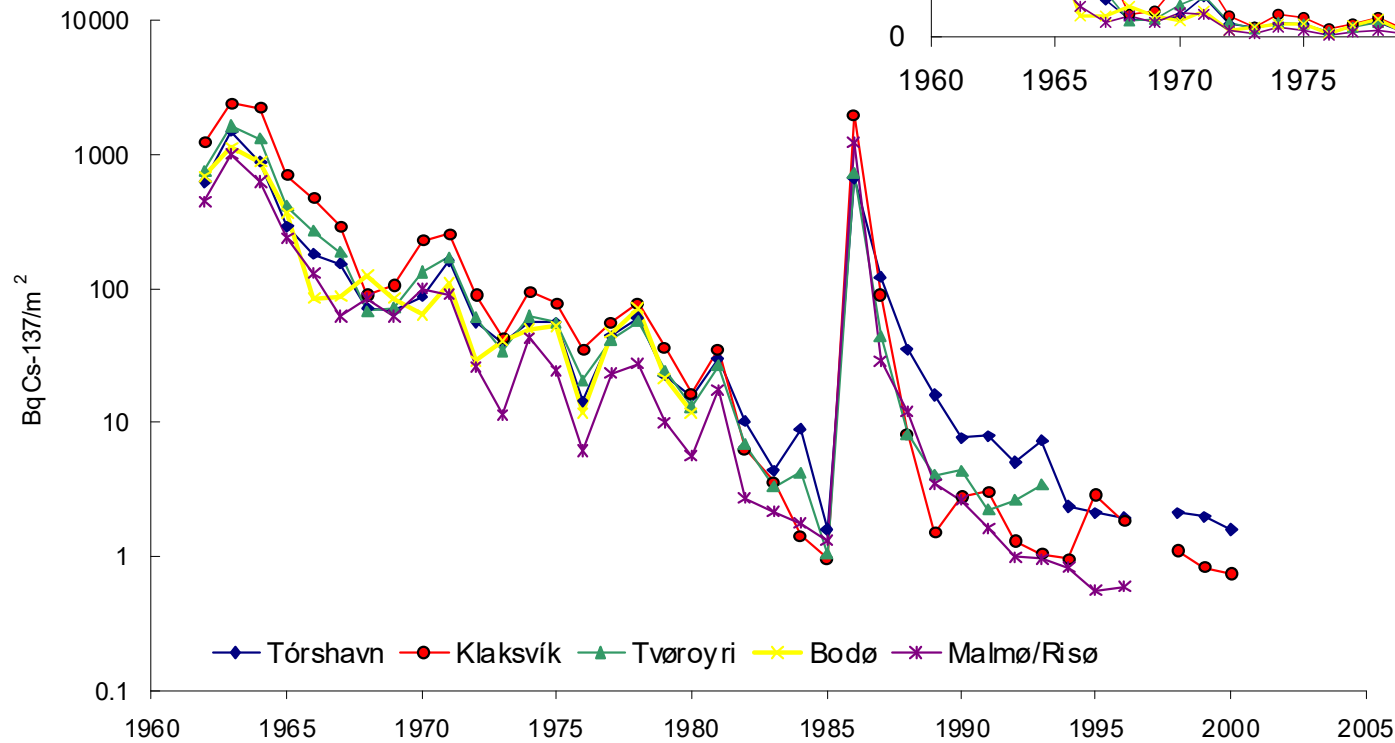
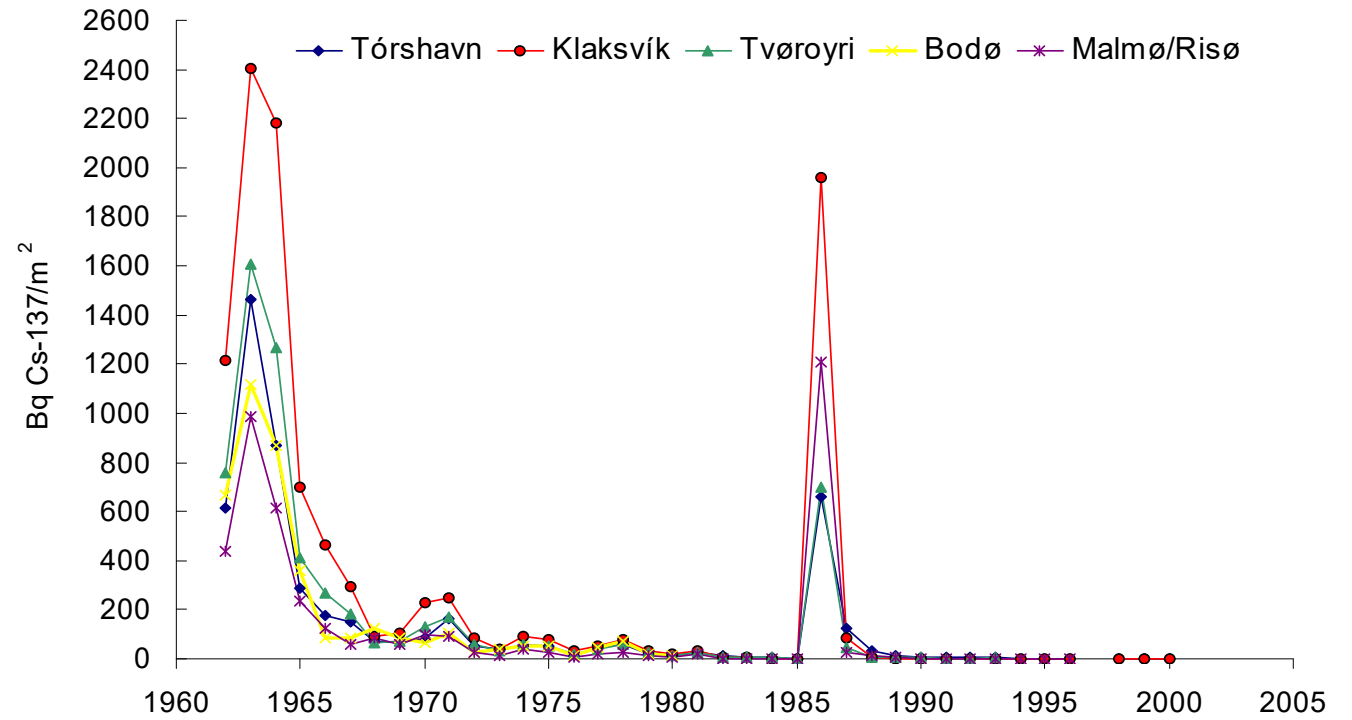
Fokus á mátingar av **Cesium-137** (Helvtartíð 30 ár)

LANGTÍÐAR MÁTINGAR

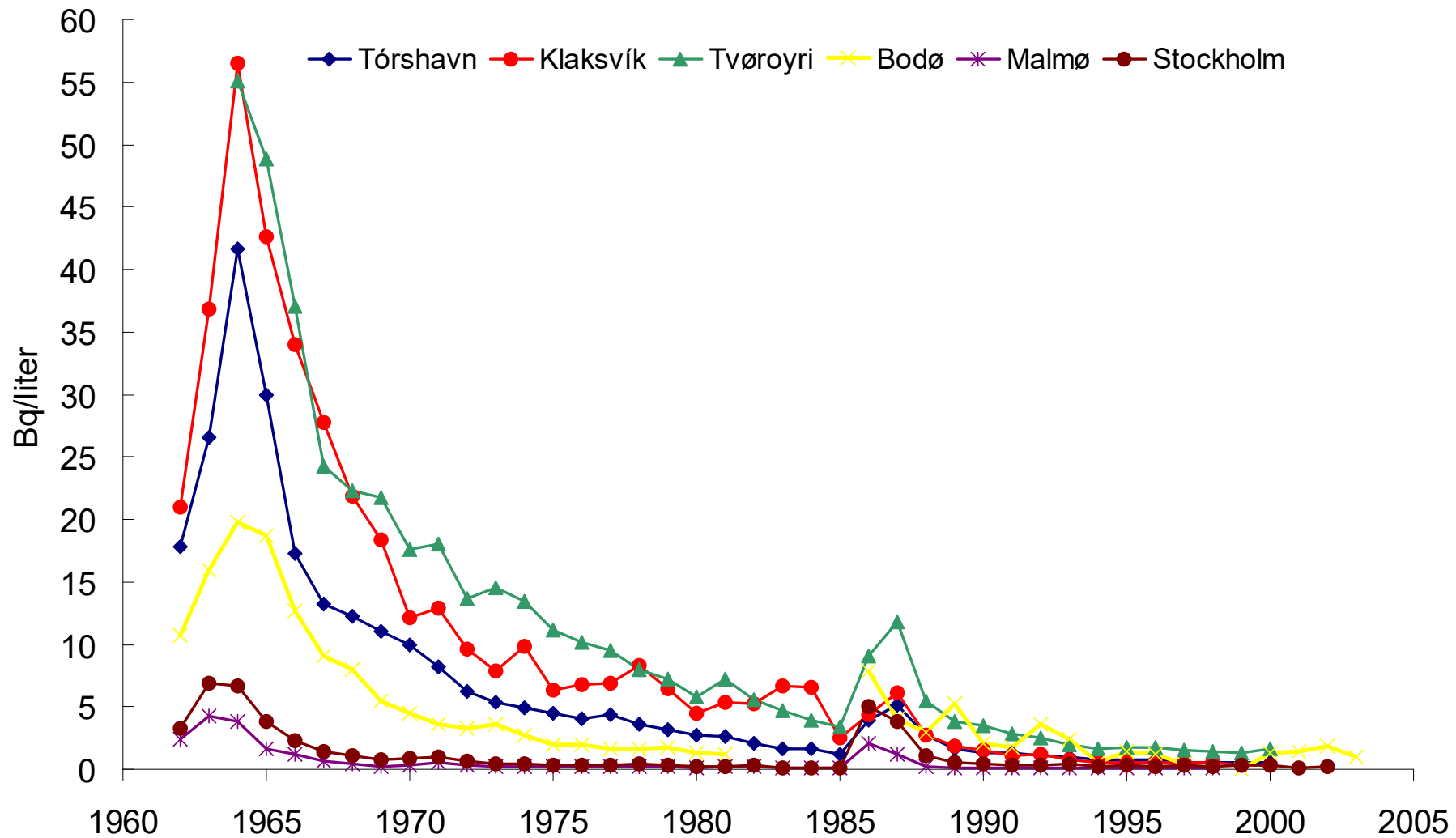

Cesium-137 í regni í Føroyum, Noregi og Svøríki/Danmark

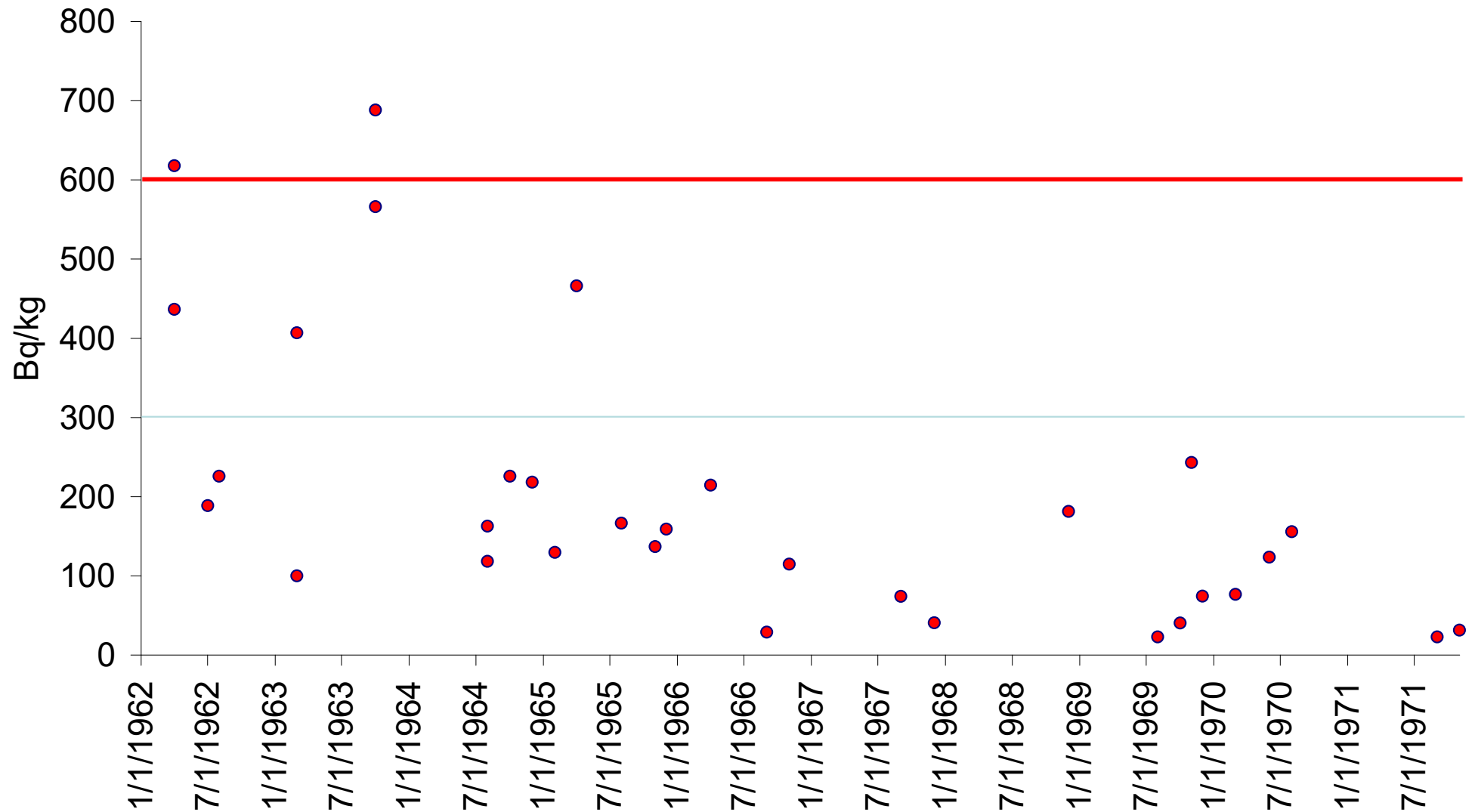

Cesium-137 í neytamjólk síðan 1962

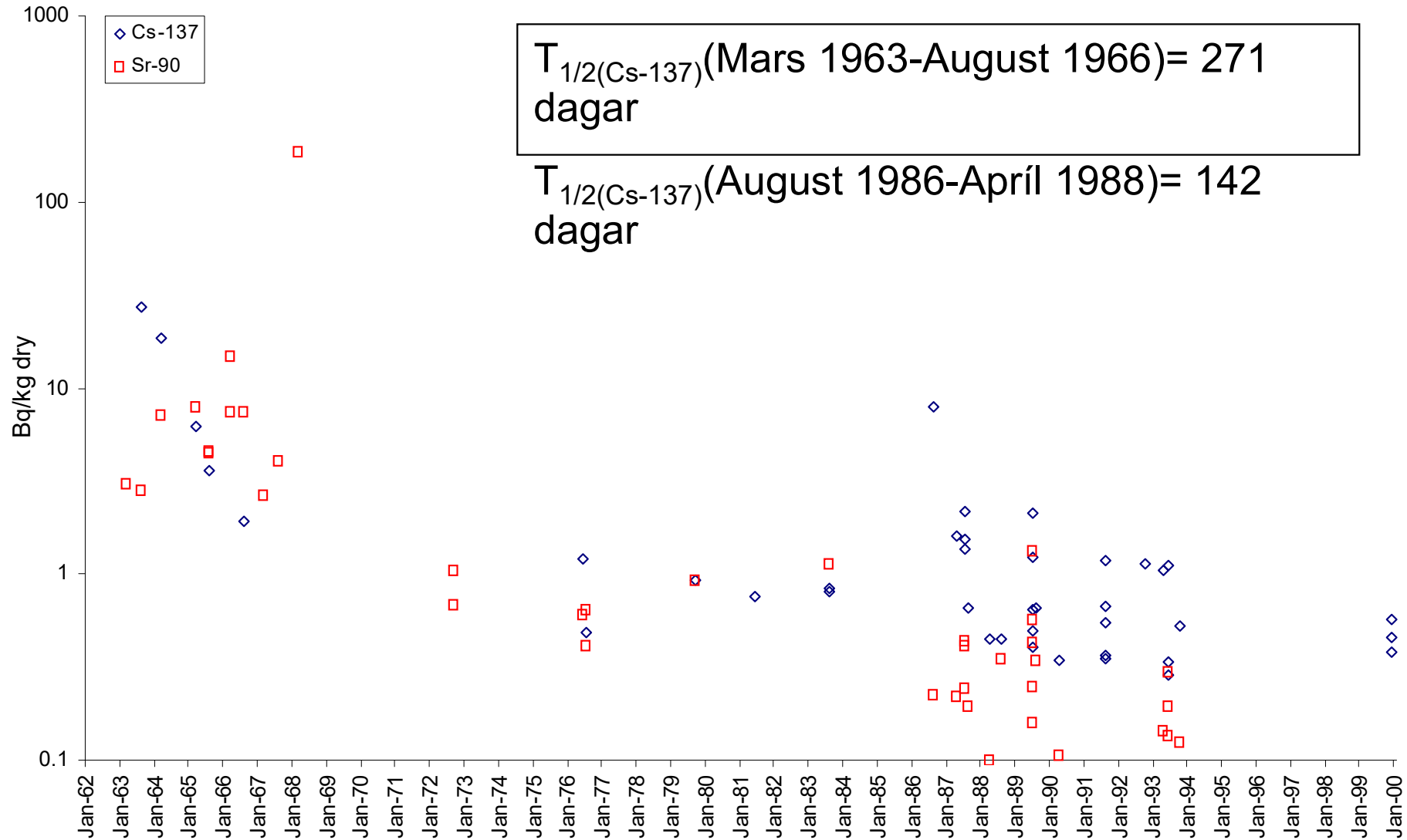
Mjólk úr Føroyum, Noregi og Svøríki

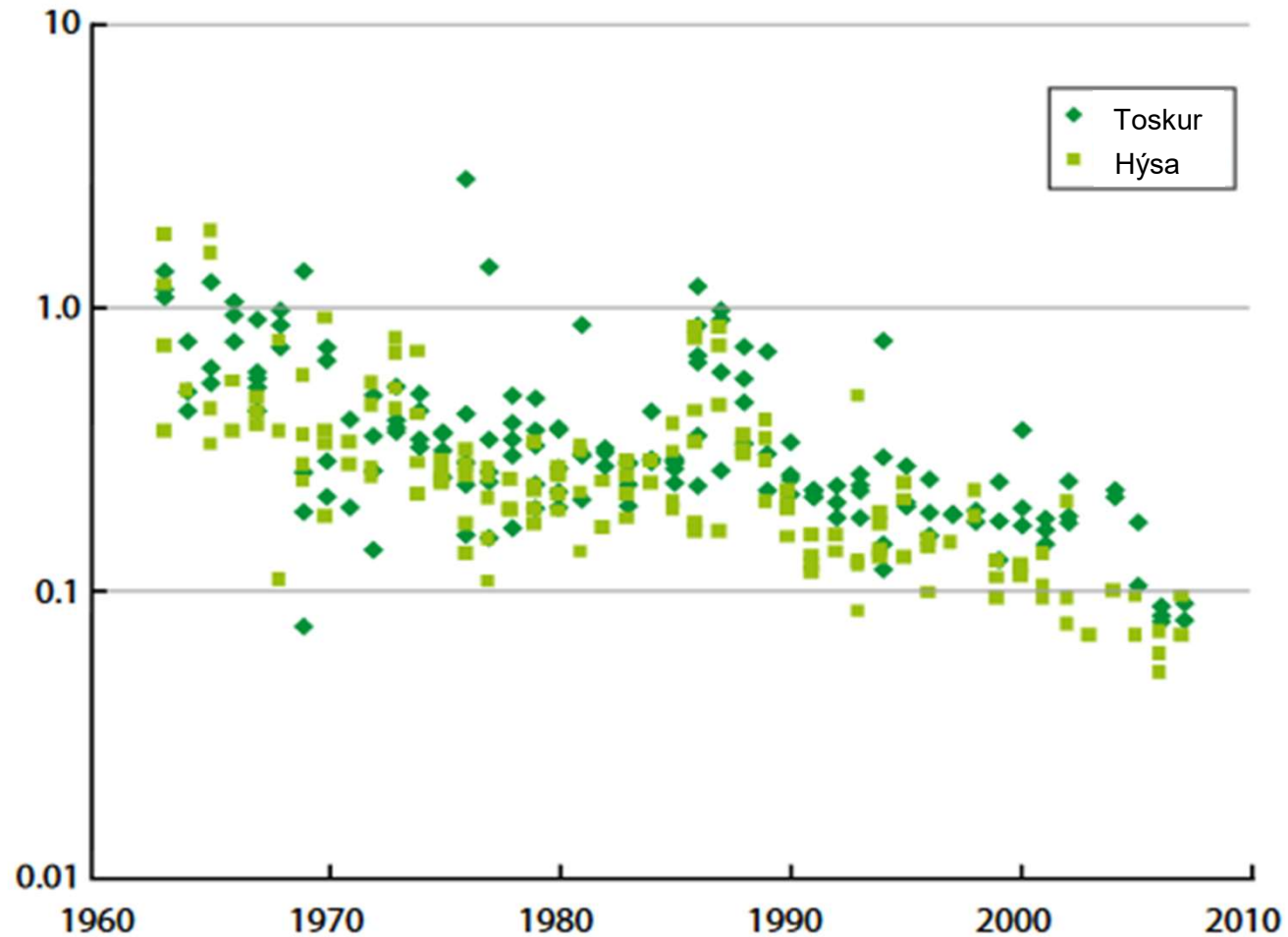
Cesium-137 í feskum føroyskum seyðakjøti. Ókent hvaðani kjøtið er

Cesium-137 og Strontium-90 í færoyskum blørutara síðan 1962

Cesium-137 í toski og hýsu í færoysum sjógvi Bq/kg í flaki

Mynd: Amap Assessment 2009: Radioactivity in the Arctic

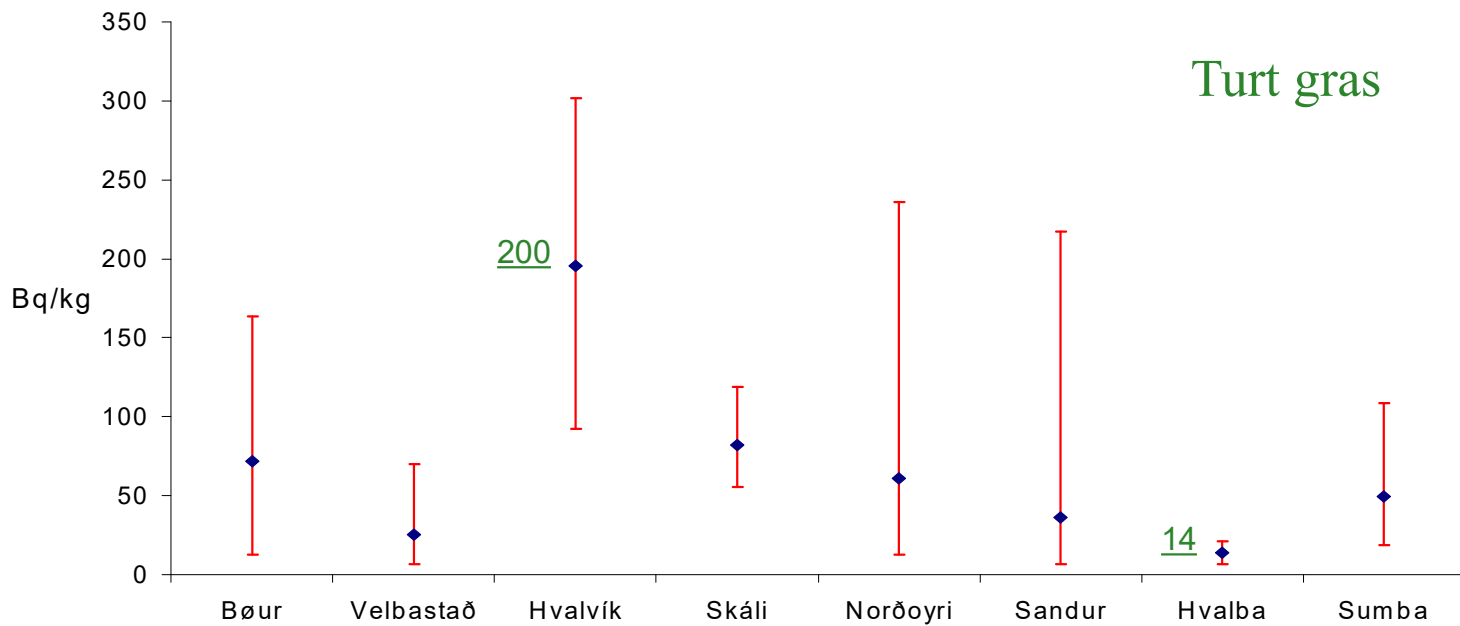
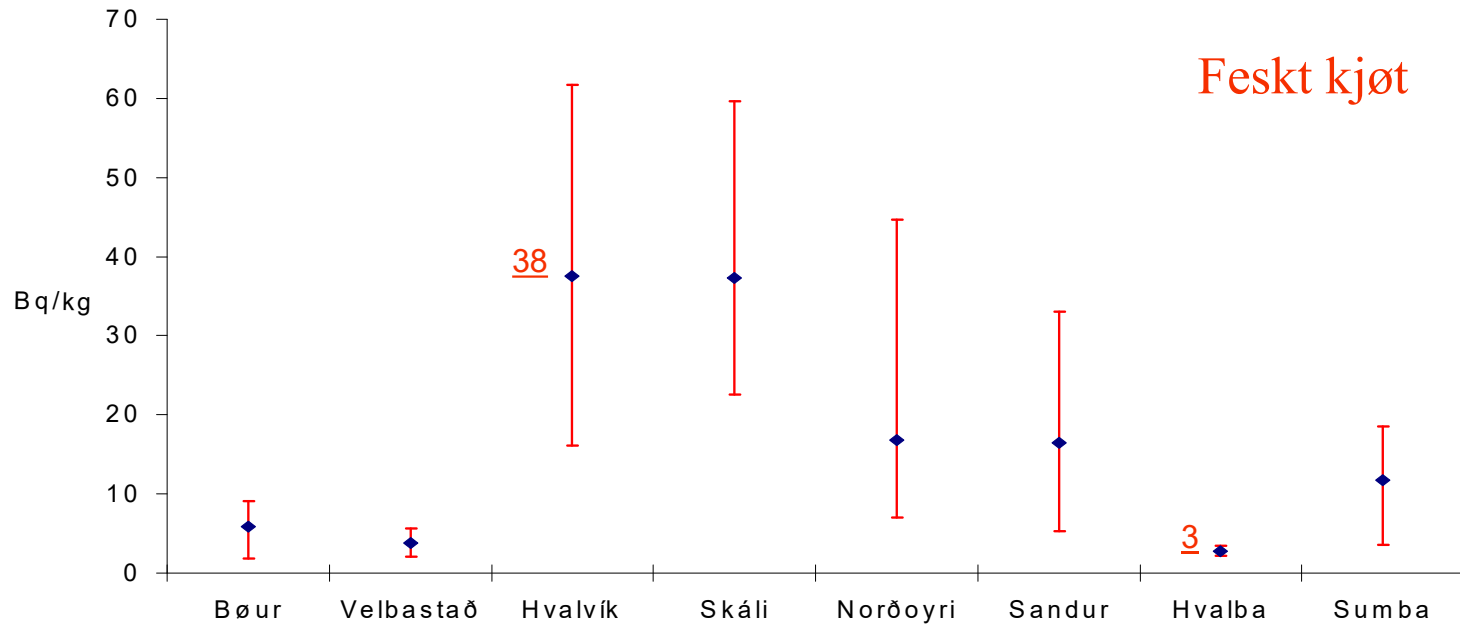

MÁTINGAR AFTAN Á TJERNOBYLVANLUKKUNA

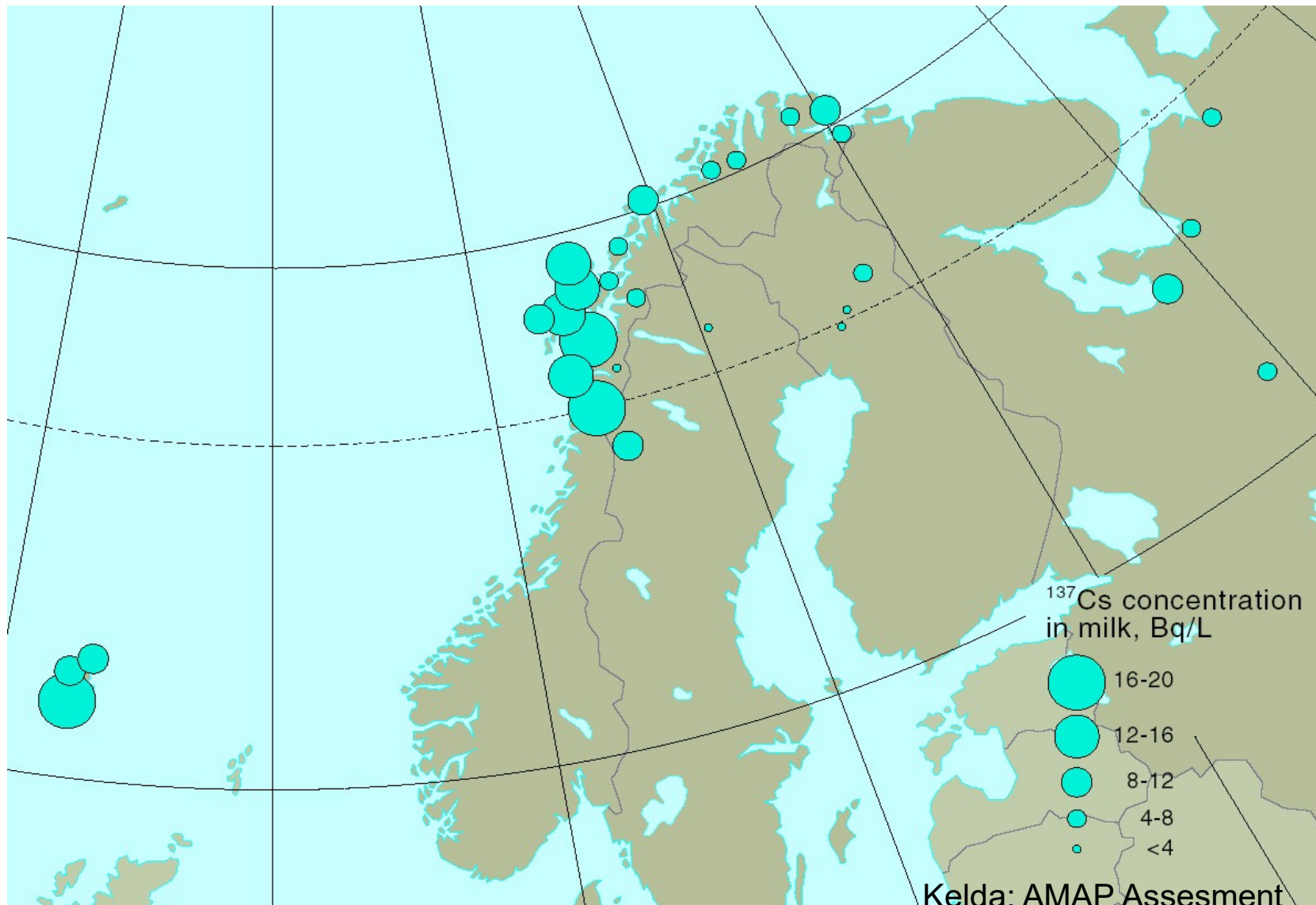

Miðaltöl fyri Cesium-137 í tíðarskeiðnum 1990-2003

- saman við hægst og lægst mátaðum virðum

Mestu nögdir av Cesium-137 í neytamjólk 1986 & 1987

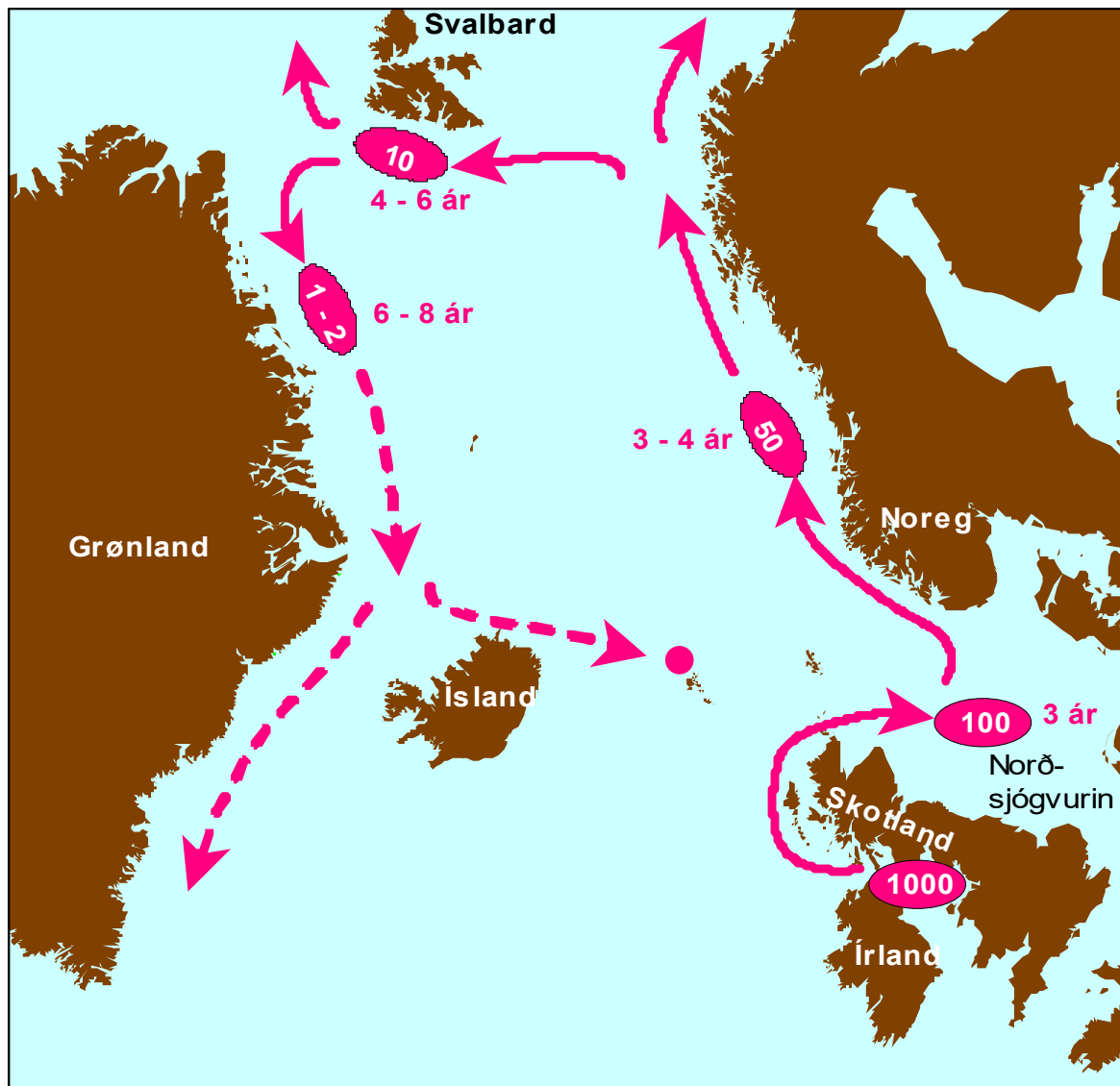

MÁTINGAR AV SJÓGVI

Meting um ferðatíð hjá geislavirknum evnum úr Írska Havinum og um broyting í nøgd á leiðini

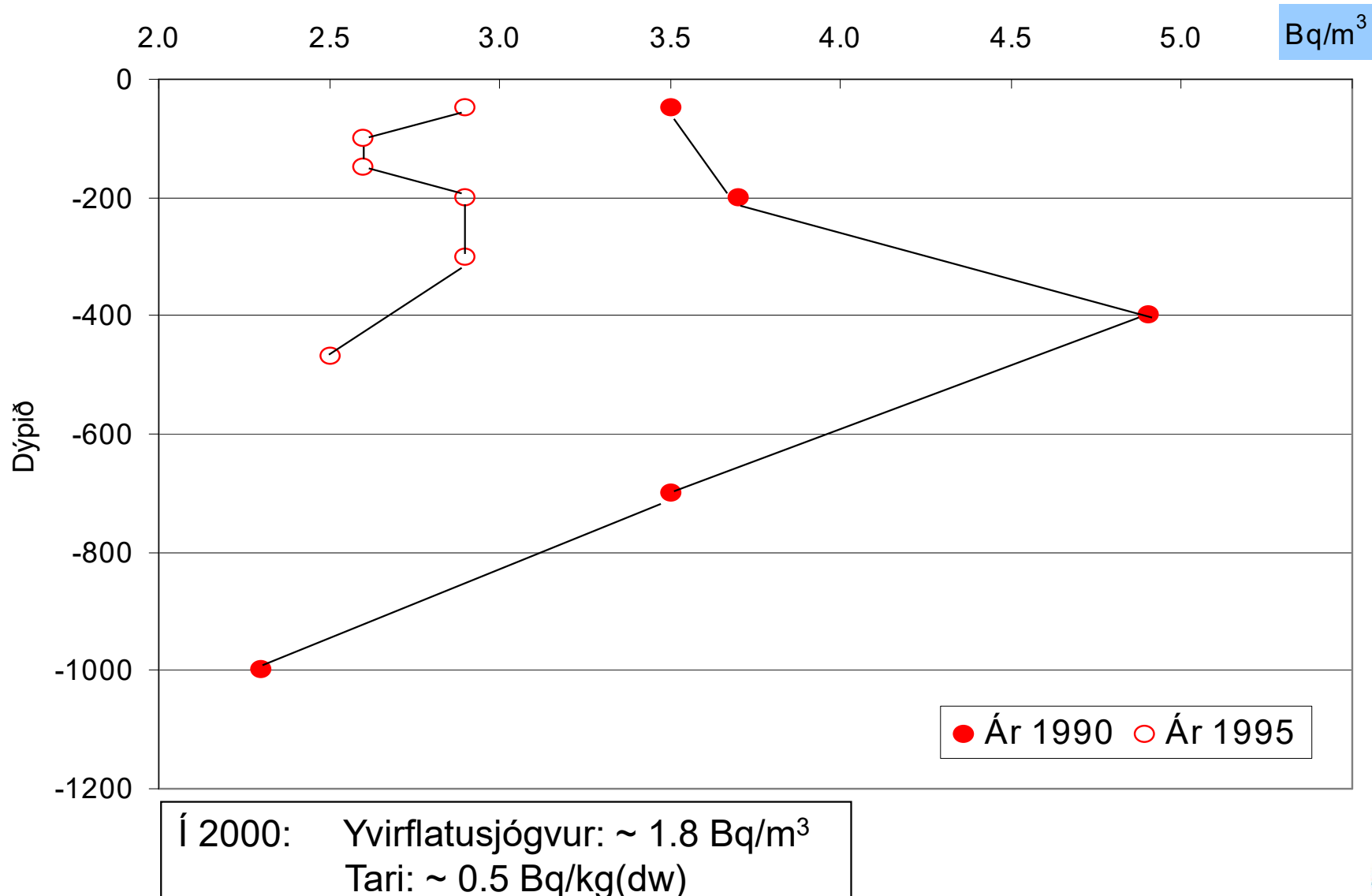
(Dahlggaard *et. al*)

Mynd: Havið; Bogi Hansen

Cesium-137 í sjónum norðan fyri Føroyar

Samandráttur

Land

- Geislavirkni staðfest frá kjarnorkubumbum og Tjernobyl-vanlukkuni
- Mest geislavirkni fyrst í 1960'unum.
- Mest geislavirkni har tað regnar mest
- Føroysk mjólk hevur verið meiri geislavirkin enn mjólk í summum arktiskum økjum

Sjógvur

- Dálkingin verður flutt við teimum stóru havstreymunum
- Lítil geislavirkin dálking í føroyskum sjógvi – og minkandi í 1990-unum
- Nøgdirnar av cesium-137 ymiskar í ymiskum dýpum tíðliga í 1990'unum
- Tari er egnaður til staðfestingar av geislavirknari dálking í yvirflatuni

